

УДК 657

Овчарова Н.В., к.е.н., доцент,
Мартишко М.С.
Сумський державний університет

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

В умовах частих та непередбачуваних змін зовнішнього середовища, підвищення ризикованості діяльності, посилення конкурентної боротьби для суб'єктів господарювання актуалізуються питання підвищення ефективності обліково-аналітичного забезпечення управлінських рішень.

Останнім часом все більша увага дослідників концентрується на покращенні застосування інформаційних ресурсів. Значний внесок у дослідження та висвітлення в наукових працях значення обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством зробили такі науковці як Ф.Ф. Бутинець, Г.Г. Кірейцев, С.Ф. Голов., І.А.Бланк, А.А. Звоник, Пушкар, П.Т. Саблук та інші. Але на сьогоднішній день подальших досліджень потребує ряд теоретичних та практичних питань формування інформаційної бази, які залишаються невирішеними.

Перш за все необхідно зауважити, що проблемним аспектом в даному питанні є відсутність єдиної термінології, адже для визначення інформації, яка слугує інформаційним ресурсом для широкого кола користувачів, використовують такі поняття як «обліково-аналітичне забезпечення», «обліково-аналітична система», «обліково-інформаційне забезпечення» [1].

Наприклад, А.Г. Загородній [2] зауважує, що обліково-аналітичне забезпечення – це підсистема фінансово-економічного інформаційного забезпечення, яка в свою чергу разом з системою інформаційного забезпечення утворюють систему менеджменту підприємства, і метою її формування є ефективне забезпечення процесу управління та контроль за його здійсненням.

Л.В. Усатова [3] визначає обліково-аналітичну систему як сукупність взаємопов'язаних складових, що забезпечують безперервний збір, обробку та оцінку інформації, потрібної для планування діяльності, розробки, створення та реалізації

управлінських рішень. Отже, відмінним в цих двох визначеннях є лише вживання дещо різних термінів. Тож, можна стверджувати, що, обліково-аналітичне забезпечення - це комплекс взаємопов'язаних дій на отримання, аналіз та поширення даних.

Головною метою використання інформаційного забезпечення є створення інформаційної основи для організації керування господарською діяльністю та процесу прийняття управлінських рішень. Виходячи з цього, обліково-аналітична система має виконувати такі завдання:

- своєчасно та достовірно відображати всі господарські операції підприємства у внутрішній та зовнішній звітності.
- забезпечувати розрахунок якісних та кількісних показників, які відображають стан функціонування підприємства та інформування про результати менеджерів;
- знаходити, порівнювати і прогнозувати можливість розвитку внутрішніх і зовнішніх загроз та ризиків;
- протистояти неправомірним діям, що несуть в собі загрозу витоку конфіденційної інформації;
- формувати інформаційний базис необхідний для прийняття рішень у процесі керування економічною безпекою.

Основою облікової інформації є дані бухгалтерського обліку, які генеруються у звітність і характеризують діяльність господарюючого суб'єкта. Часто недоліком в організації процесу формування обліково-аналітичної інформації є порушення принципу своєчасності, тобто оформлення здійснених господарських процесів здійснюється із запізненням, що в свою чергу спричиняє затримку в отриманні користувачами звітних даних. А в умовах конкуренції та непередбачуваних зовнішніх факторів, надзвичайно важливо володіти своєчасною та доцільною інформацією.

Нині разом з традиційними вимогами щодо об'єктивності, достовірності, своєчасності і точності інформації, набувають нового значення й сучасні – якість та ефективність. Тобто інформація має в повній мірі задовольняти всі потреби користувачів. Тому проблемним питання залишається прозорість, суттєвість та інформативність обліково-аналітичної звітності, яких можна досягти шляхом удосконалення концептуально-методологічних засад її формування.

Зниження якості обліково-аналітичного забезпечення обумовлено ретроспективністю інформації, обмеженістю

інформаційних потоків, що містять дані про ризиковість операцій, наявністю комунікаційних та методологічних бар'єрів.

Інформаційне забезпечення повинне давати повне уявлення про реальний стан діяльності суб'єкта та бути скоординоване на формування дій, спрямованих на мінімізацію ризиків. При цьому обліково-аналітична інформація повинна виконувати інформаційну, комунікативну, аналітичну та прогнозну функції. Це обумовлює необхідність формування інтегрованої моделі обліково-аналітичного забезпечення, направленої на взаємодію облікових та аналітичних інструментів так, щоб вони відповідали інтересам менеджменту та безперешкодно застосовувалися на практиці.

Система формування обліково-аналітичного забезпечення повинна бути спрямована на врахування факторів генерування та руйнування вартості, показників ризиковості діяльності, оцінку потенційних загроз та можливостей направлених на задоволення інформаційних потреб користувачів.

Таким чином, формування ефективної системи обліково-аналітичного забезпечення дасть змогу сформувати відповідне інформаційне забезпечення для ефективного управління, що дозволяє підвищити керованість бізнесу, поліпшити якість управлінських рішень, виступити інструментом мотивації персоналу тощо.

Література

1. Матієшин М.М. Сутність обліково-аналітичного забезпечення процесу експлуатації основних засобів будівельних підприємств. *Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво*. 2014. № 3. С. 90-94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2014_3_19 (дата звернення: 29.09.2020).
2. Загородній А. Г. Система обліково-аналітичного забезпечення менеджменту підприємства. *Lviv Polytechnic National University Institutional Repository*. С. 94-102. URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/33883/1/18_94-102.pdf (дата звернення: 29.09.2020).
3. Усатова Л. В. Формирование управленческой и налоговой составляющей учетно-аналитической системы расходов в условиях неопределенности в период трансформации международных стандартов финансовой отчетности / автореф. дис. на соиск. уч. степ. доктора экон. наук.: 08.00.12. Орел. 2008. 48 с. URL: https://static.freereferats.ru/_avtoreferats/01004745414.pdf (дата звернення: 29.09.2020).